

האגודה לזכויות האזרח בישראל

14.5.2001

ערר בעניין זכאות לפטור ממס שבח ומס רכישה לבני זוג מאותו מין

האגודה לזכויות האזרח הגישה ב- 14.5.01 ערר על החלטת מנהל מס שבח מקרקעין לדחות בקשתם של בני זוג מאותו מין לקבל פטור מתשלום מס שבח מקרקעין ומס רכישה על דירתם המשותפת

האגודה לזכויות האזרח הגישה לוועדת הערר בבית המשפט המחוזי בתל-אביב ערר על החלטת מנהל מס שבח מקרקעין לדחות את בקשתם של אדיר שטיינר ובן-זוגו לקבל פטור מתשלום מס שבח מקרקעין ומס רכישה על דירתם המשותפת. את הערר הגיש עו"ד דן יקיר, היועץ המשפטי של האגודה לזכויות האזרח.

בחמש השנים האחרונות חיים יחד אדיר שטיינר ובן זוגו ומנהלים משק בית משותף לכל דבר. לפני כשנה הגיש מר שטיינר למס שבח מקרקעין הצהרה כי העביר לבן זוגו ללא תמורה, מחצית מן הזכויות בדירה, בה הם מתגוררים. בהצהרה ביקשו בני הזוג, בהתאם לחוק ולתקנות מס שבח מקרקעין, פטור מתשלום מס שבח מקרקעין ומס רכישה, בהיותם בני זוג ידועים בציבור, המתגוררים יחד בדירה למעלה משנה. רשויות מס שבח דחו את בקשתם של מר שטיינר ובן זוגו בטענה שהחוק מגדיר ידועים בציבור כ"איש ואישה", ולכן אינו חל עליהם והם אינם זכאים לפטור. בני הזוג הגישו השגה על החלטה זו, שנדחתה מטעמים דומים לפני כחודש.

בערר טוען עו"ד יקיר, כי הפרשנות לחוק כחל אך ורק על ידועים בציבור שהינם איש ואישה הינה שגויה. זאת מכיון שלעניין הפטור ממס שבח, ברור כי אין כל שוני רלבנטי בין בני זוג ידועים בציבור בני המין השונה לבין בני הזוג ידועים בציבור בני אותו המין, כפי שקבע בית המשפט העליון בבג"צ דנילוביץ.

עוד מציין עו"ד יקיר, שבשנים האחרונות הורחבה ההכרה המשפטית בתא המשפחתי של בני זוג בני אותו המין ובזכויותיו של הידוע בציבור בן אותו המין, הן בפסיקת בתי המשפט והן בהחלטות של רשויות המדינה. כך, למשל, בשנת 1996 קיבלה ועדת ערר את ערעורו של אדיר שטיינר, וקבעה כי הוא זכאי לגימלאות לפי החוק כבן זוגו של קצין צה"ל שנפטר. הוועדה קבעה, כי עקרון השוויון ופסק הדין בבג"צ דנילוביץ מחייבים לפרש את החוק כחל אף על המערער, מר שטיינר.

זאת ועוד, בעקבות פניית האגודה לזכויות האזרח הכיר בשנת 1998 נציב שירות המדינה בזכאותו של בן זוג בן אותו המין של עובד מדינה לקצבת שארים. באותה שנה אף קיבל היועץ המשפטי לממשלה את עמדת האגודה והינחה את אגף המכס לאפשר לבן זוג בן אותו המין של עולה חדש להשתמש ברכב פטור ממסים של העולה, בהתאם למדיניות הנהוגה לגבי ידועים בציבור.

לפיכך טוען עו"ד יקיר, כי יש לפרש את הגדרת הידועים בציבור כחלה לא רק על "איש ואשה החיים חיי משפחה במשק בית משותף", אלא אף על איש ואיש ועל אשה ואשה. הפטור ממס שבח ליודעים בציבור נקבע בתיקון לחוק מס שבח מקרקעין בשנת 1994. אם נכונה טענת רשויות מס שבח לגבי פרשנות החוק, מוסיף עו"ד יקיר בערר, התיקון לחוק מפלה בין ידוע בציבור בן אותו המין לבין ידוע בציבור בן המין השני. בכך סותר התיקון לחוק את הזכות לשוויון, המעוגנת בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, ולכן הוא בטל.

התיקון לחוק אף פוגע בכבוד האדם של בני זוג בני אותו המין. בכך שהמדינה מטילה מעמסה כלכלית כבדה ביותר על בני זוג בני אותו המין, היא מונעת מהם הלכה למעשה את האפשרות לנהל משק בית משותף במלוא מובן המונח, כולל בעלות משותפת בנכסים. בכך משדרת המדינה מסר שלילי כלפי זוגות בני אותו המין כאילו התא המשפחתי שלהם אינו ראוי לעידוד. זו השפלה של לסביות והומוסקסואלים ופגיעה בזכות לכבוד במובנה הראשוני והבסיסי ביותר.

לתת לבני זוג מאותו מין פטור ממס שבח ומס רכישה

האגודה ערערה לביהמ"ש העליון נגד החלטה של ועדת הערר על פי חוק מיסוי מקרקעין שליד ביהמ"ש המחוזי בת"א, שדחתה בקשה של בני זוג מאותו מין לפטור ממס שבח מקרקעין ומס רכישה בשל העברת זכויות בדירתם המשותפת, כפי שמקבלים זוגות נשואים ידועים בציבור שאינם בני אותו מין

ב- 10.6.03 הגישה האגודה ערעור לבית המשפט העליון בעניינם של אדיר שטיינר ובן זוגו. הערעור הוגש נגד החלטה של ועדת הערר על פי חוק מיסוי מקרקעין, שליד בית המשפט המחוזי בתל אביב, אשר דחתה את בקשתם של אדיר שטיינר ובן זוגו לקבל פטור מתשלום מס שבח מקרקעין ומס רכישה בשל העברת זכויות בדירתם המשותפת, כפי שמקבלים זוגות נשואים וכן בני זוג ידועים בציבור, שאינם בני אותו מין. את הערעור הגיש עו"ד דן יקיר, היועץ המשפטי של האגודה לזכויות האזרח.

מזה למעלה משש שנים חיים יחד אדיר שטיינר ובן זוגו ומנהלים משק בית משותף. לפני כשלוש שנים הגיש שטיינר למס שבח מקרקעין הצהרה, כי העביר לבן זוגו ללא תמורה מחצית מן הזכויות בדירה, בה הם מתגוררים. בהצהרה ביקשו בני הזוג פטור מתשלום מס שבח מקרקעין ומס רכישה, בהיותם בני זוג ידועים בציבור, המתגוררים יחד בדירה למעלה משנה. רשויות מס שבח דחו את בקשתם של מר שטיינר ובן זוגו בטענה, שהחוק מגדיר ידועים בציבור כ"איש ואישה, החיים חיי-משפחה במשק בית משותף...". ולכן אינו חל עליהם, והם אינם זכאים לפטור. לאחר דחייה זו ערער עו"ד יקיר בשם בני הזוג בפני ועדת הערר על פי חוק מיסוי מקרקעין, שליד בית המשפט המחוזי בתל אביב. ועדה זו דחתה את הערעור ברוב קולות ובטענות דומות, ולפיכך הוגש כעת ערעור לבית המשפט העליון.

בערעור טוען עו"ד יקיר, כי הפרשנות לחוק כחל אך ורק על ידועים בציבור, שהם איש ואישה, הינה שגויה. זאת מכיוון שלעניין הפטור ממס שבח ברור, כי אין כל שוני רלבנטי בין בני זוג ידועים בציבור בני מין שונה לבין בני זוג ידועים בציבור בני אותו מין, כפי שקבע בית המשפט העליון בבג"צ דנילוביץ. כמו כן טוען עו"ד יקיר, כי אין לשלול טובת הנאה החלה על בני זוג, שהינם איש ואישה, מבני זוג מאותו מין, כיוון ששליה כזו מהווה אפליה בשל מין או בשל נטייה מינית.

התיקון לחוק, על פי פרשנותו בידי שלטונות המס, פוגע בכבוד האדם של בני זוג בני אותו מין. אלה אינם זכאים לפטור כלשהו בעת העברת זכויות בדירה בינם לבין עצמם. בכך שהמדינה מטילה מעמסה כלכלית כבדה ביותר על בני זוג בני אותו המין, היא מונעת מהם הלכה למעשה את האפשרות לנהל משק בית משותף באופן מלא, כולל בעלות משותפת בנכסים. עו"ד יקיר מבהיר, כי הדבר מהווה הטלת מס, או קנס, על אהבתם של בני זוג מאותו מין. עוד נאמר בערעור, כי הדרתם של בני זוג כאלה ממעגל הזכאים לפטור, משמעה ייחוס ערך נחות ובלתי ראוי ליחסי האהבה ולחיי השיתוף של בני זוג בני אותו מין.

בערעור מצוין עו"ד יקיר, שבשנים האחרונות הורחבה ההכרה המשפטית בתא המשפחתי של בני זוג בני אותו מין ובזכויותיו של הידוע בציבור בן אותו מין, הן בפסיקת בתי המשפט והן בהחלטות של רשויות המדינה. כך, למשל, בשנת 1996 קיבלה ועדת ערר את ערעורו של אדיר שטיינר, וקבעה כי הוא זכאי לגמלאות לפי החוק כבן זוגו של קצין צה"ל שנפטר. הועדה קבעה, כי עקרון השוויון ופסק הדין בבג"צ דנילוביץ מחייבים לפרש את החוק כחל אף על המערער, מר שטיינר. בעקבות פניית האגודה לזכויות האזרח, הכיר בשנת 1998 נציב שירות המדינה בזכאותו של בן זוג בן אותו מין של עובד מדינה לקצבת שארים. באותה שנה אף קיבל היועץ המשפטי לממשלה את עמדת האגודה לזכויות האזרח והנחה את אגף המכס לאפשר לבן זוג מאותו מין של עולה חדש להשתמש ברכב פטור ממסים של העולה, בהתאם למדיניות הנהוגה לגבי ידועים בציבור. זאת ועוד, לפני כשלוש שנים קיבל בג"צ את עתירת האגודה לזכויות האזרח בשמן של בנות זוג, שהאחת ילדה והשניה אימצה אותו, והורה למשרד הפנים לרשום במרשם האוכלוסין את האם המאמצת כאמו של הקטין. כמו כן

אימץ משרד הפנים בשנים האחרונות מדיניות, שלפיה בן זוג זר בן אותו מין של ישראלי זכאי למעמד במסגרת איחוד משפחות, כפי שמקובל לגבי בן זוג בן המין השונה.

לפיכך, טוען עו"ד יקיר, יש לפרש את הגדרת הידועים בציבור כחלה לא רק על "איש ואישה, החיים חיי משפחה במשק בית משותף", אלא אף על איש ואיש ועל אישה ואישה. הפטור ממס שבח לידועים בציבור נקבע בתיקון לחוק מס שבח מקרקעין בשנת 1994, כלומר – לאחר חקיקתו של חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. אם תתקבל טענתן של רשויות מס שבח לגבי פרשנות החוק, מוסיף עו"ד יקיר בערעור, הרי שתיקון זה לחוק מפלה בין ידוע בציבור בן אותו מין לבין ידוע בציבור בן המין השני. בכך סותר התיקון לחוק את הזכות לשוויון, המעוגנת בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, ומכאן שהפליה זו דינה להתבטל.

25.2.2004

המדינה הסכימה לפטור בני זוג מאותו מין ממס שבח וממס רכישה

בתשובה לערעור שהגישה האגודה לזכויות האזרח לבית המשפט העליון הסכימה פרקליטות המדינה הסכימה לפטור בני זוג מאותו מין ממס שבח וממס רכישה ככל תא משפחת

בתגובה לערעור, שהגישה האגודה לזכויות האזרח בשם זוג גברים לבית המשפט העליון, הודיעה ב-24.2.04 פרקליטות המדינה, כי היא מסכימה לפטור אותם מתשלום מס שבח ומס רכישה, כשם שפטורים מהם בני זוג בני מין שונה, כאשר אחד מהם מבקש להעביר זכויות לבן זוגו בדירת המגורים המשותפת שלהם. הסכמה זו של הפרקליטות ניתנה על דעת היועץ המשפטי לממשלה ולאחר שרשויות המס סירבו עד כה להכיר לצורך זה בבני הזוג, אך ורק בשל היותם בני אותו מין. האגודה לזכויות האזרח הגישה את הערעור בחודש יוני 2003 לבית המשפט העליון בעניינם של אדיר שטיינר ובן זוגו, צח גרניט. זאת לאחר שוועדת הערר על פי חוק מיסוי מקרקעין, שליד בית המשפט המחוזי בתל אביב, דחתה את בקשתם של בני הזוג לקבל פטור מתשלום מס שבח מקרקעין ומס רכישה בשל העברת זכויות בדירתם המשותפת, כפי שמקבלים זוגות נשואים וכן בני זוג ידועים בציבור, שאינם בני אותו מין. את הערעור הגיש עו"ד דן יקיר, היועץ המשפטי של האגודה לזכויות האזרח.

מזה כשמונה שנים חיים יחד אדיר שטיינר ובן זוגו ומנהלים משק בית משותף. לפני כארבע שנים הגיש שטיינר למס שבח מקרקעין הצהרה, כי העביר לבן זוגו ללא תמורה מחצית מן הזכויות בדירה בה הם מתגוררים. בהצהרה ביקשו בני הזוג פטור מתשלום מס שבח מקרקעין ומס רכישה, בהיותם בני זוג ידועים בציבור, המתגוררים יחד בדירה למעלה משנה. רשויות מס שבח דחו את בקשתם של מר שטיינר ובן זוגו בטענה, שהחוק מגדיר ידועים בציבור כ"איש ואישה, החיים חיי-משפחה במשק בית משותף...". ולכן אינו חל עליהם, והם אינם זכאים לפטור. לאחר דחייה זו ערער עו"ד יקיר בשם בני הזוג בפני ועדת הערר על פי חוק מיסוי מקרקעין, שליד בית המשפט המחוזי בתל אביב. ועדה זו דחתה את הערעור ברוב דעות ובטענות דומות, ולפיכך הוגש ערעור לבית המשפט העליון.

בערעור טען עו"ד יקיר, כי הפרשנות לחוק כאילו הוא חל אך ורק על ידועים בציבור, שהם איש ואישה, הינה שגויה. זאת מכיוון שלעניין הפטור ממס שבח ברור, כי אין כל שוני רלבנטי בין בני זוג ידועים בציבור בני מין שונה לבין בני זוג ידועים בציבור בני אותו מין, כפי שקבע בית המשפט העליון בבג"צ דנילוביץ. כמו כן טען עו"ד יקיר, כי אין לשלול טובת הנאה החלה על בני זוג, שהינם איש ואישה, מבני זוג מאותו מין. זאת כיוון, ששליה כזו מהווה אפליה בשל מין או בשל נטייה מינית.

עו"ד יקיר טען עוד בערעור, כי פרשנותו של החוק בידי שלטונות המס פוגעת בכבוד האדם של בני זוג בני אותו מין. בכך שהמדינה מטילה מעמסה כלכלית כבדה ביותר על בני זוג בני אותו המין, היא מונעת מהם הלכה למעשה את האפשרות לנהל משק בית משותף באופן מלא, כולל בעלות משותפת בנכסים. עו"ד יקיר הבהיר, כי הדבר מהווה הטלת מס, או קנס, על אהבתם של בני הזוג. עוד נאמר בערעור, כי הדרתם של בני זוג כאלה ממעגל הזכאים לפטור, משמעה ייחוס ערך נחות ובלתי ראוי ליחסי האהבה ולחיי השיתוף של בני זוג בני אותו מין. כאמור, פרקליטות המדינה הסכימה כעת לקבל

את הערעור ולהעניק לבני הזוג פטור ממס שבח וממס רכישה, בדיוק כפי שניתן לבני זוג בני מין שונה.

וע 1228/01 שטיינר נגד מנהל מס שבח (בימ"ש מחוזי ת"א), ע"א 5178/03 שטיינר נגד מנהל מס שבח מקרקעין